

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2019. gada 27. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība – Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Eiropas apcietināšanas orderis – Pamatlēmums 2002/584/TI – 6. panta 1. punkts – Jēdziens “izsniegšanas tiesu iestāde” – Dalībvalsts prokuratūras izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis – Statuss – Pakļautības attiecību ar izpildvaras iestādi esamība – Tieslietu ministra pilnvaras sniegt konkrētus norādījumus – Neatkarības garantijas neesamība

Apvienotajās lietās C-508/18 un C-82/19 PPU

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko attiecīgi *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 31. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 6. augustā, un *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) – ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 4. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 5. februārī, tiesvedībās par to Eiropas apcietināšanas orderu izpildi, kuri izsniegti attiecībā uz

OG (C-508/18),

PI (C-82/19 PPU),

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], M. Vilars [*M. Vilaras*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente) un K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā *High Court* (Augstā tiesa) 2019. gada 4. februāra pieteikumu atbilstoši Tiesas Reglamenta 107. pantam, kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 5. februārī, par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-82/19 PPU,

ņemot vērā ceturtās palātas 2019. gada 14. februāra lēmumu apmierināt šo pieteikumu,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 26. marta tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- OG vārdā – *E. Lawlor, BL*, un *R. Lacey, SC*, kurus pilnvarojusi *M. Moran, solicitor*,
- PI vārdā – *D. Redmond, barrister*, un *R. Munro, SC*, kurus pilnvarojis *E. King, solicitor*,
- *Minister for Justice and Equality* vārdā – *J. Quaney, M. Browne* un *G. Hodge*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *B. M. Ward, A. Hanrahan* un *J. Benson, BL*, kā arī *P. Carroll, SC*,
- Dānijas valdības vārdā – *P. Z. L. Ngo* un *J. Nymann-Lindegren*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – sākotnēji *T. Henze, J. Möller* un *M. Hellmann*, kā arī *A. Berg*, pārstāvji, pēc tam *M. Hellmann* un *J. Möller*, kā arī *A. Berg*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *D. Dubois*, kā arī *E. de Moustier*, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Faraci, avvocato dello Stato*,
- Lietuvas valdības vārdā – *V. Vasiliauskiene, J. Prasauskiene, G. Taluntyte* un *R. Krasuckaitė*, pārstāves,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *Z. Wagner*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,
- Austrijas valdības vārdā – *G. Hesse* un *K. Ibili*, kā arī *J. Schmoll*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *R. Troosters* un *J. Tomkin*, kā arī *S. Grünheid*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 30. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris) (OV 2009, L 81, 24. lpp.), (turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”) 6. panta 1. punktu.
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti saistībā ar divu Eiropas apcietināšanas orderu izpildi Īrijā, kurus attiecīgi lietā C-508/18 2016. gada 13. maijā ir izsniegusi *Staatsanwaltschaft bei dem Landgericht Lübeck* (Libekas apgabaltiesas prokuratūra, Vācija) (turpmāk tekstā – “Libekas prokuratūra”) OG kriminālvajāšanai un lietā C-82/19 PPU 2018. gada 15. martā – *Staatsanwaltschaft Zwickau* (Cvikavas prokuratūra, Vācija) kriminālvajāšanas veikšanai attiecībā uz PI.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Pamatlēmuma 2002/584 5., 6., 8. un 10. apsvēruma ir izteikti šādi:

“(5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. Ieviešot jaunu, vienkāršotu sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātas vai aizdomās turētas personas nodod sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, būs iespējams izvairīties no sarežģītības un iespējamās kavēšanās, kas piemīt pastāvošajām izdošanas procedūrām. Tradicionālās sadarbības attiecības, kas līdz šim pārsvarā pastāvēja starp dalībvalstīm, ir jāaizvieto ar sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.

(6) Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.

[..]

(8) Nolēmumiem par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi ir jābūt pakļautiem pietiekamai kontrolei, kas nozīmē, ka dalībvalsts tiesas iestādei, kurā pieprasītā persona ir apcietināta, būs jāpieņem lēmums par tās nodošanu.

[..]

(10) Eiropas apcietināšanas ordera mehānism[a] pamatā ir augsta dalībvalstu savstarpēja uzticība. Tā īstenošanu var apturēt tikai gadījumā, ja viena no dalībvalstīm nopietni un vairākkārt pārkāpj principus, kas paredzēti [LES] 6. panta 1. punktā [..], ko konstatē Padome, ievērojot [LES] 7. panta 1. punktu, ar sekām, kas izklāstītas attiecīgā līguma 7. panta 2. punktā.”

- 4 Šī pamatlēmuma 1. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt” ir noteikts:

“1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums groza [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā.”

- 5 Minētā pamatlēmuma 3., 4. un 4.a pantā ir noteikti Eiropas apcietināšanas ordera obligātas un fakultatīvas neizpildes pamati. Šā pamatlēmuma 5. pantā ir paredzētas garantijas, kas izsniegšanas dalībvalstij jāsniedz īpašos gadījumos.

- 6 Pamatlēmuma 2002/584 6. pantā “Kompetento tiesu iestāžu noteikšana” ir paredzēts:

“1. Izsniegšanas tiesu iestāde ir izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.

2. Izpildes tiesu iestāde ir izpildes dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.

3. Katra dalībvalsts informē Padomes ģenerālsekretariātu par kompetento iestādi saskaņā ar tās tiesību aktiem.”

Īrijas tiesības

- 7 Pamatlēmums 2002/584 Īrijas tiesībās ir transponēts ar *European Arrest Warrant Act* 2003 (Īrijas 2003. gada Likums par Eiropas apcietināšanas orderi), redakcijā, kas piemērojama pamatlietām (turpmāk tekstā – “*EAW Act*”). *EAW Act* 2. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

““tiesu iestāde” ir tiesnesis, maģistrāts vai cita persona, kas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir pilnvarota veikt tādas pašas vai līdzīgas funkcijas, ko šajā dalībvalstī atbilstoši 33. pantam veic [Īrijas] tiesa”.

- 8 *EAW Act* 20. pantā ir paredzēts:

“(1) Tiesvedībā, uz kurām attiecas šis likums, *High Court* [(Augstā tiesa, Īrija)], ja tā uzskata, ka tai nav pietiekamas dokumentācijas vai informācijas, lai tā varētu izpildīt tai ar šo likumu piešķirtās funkcijas, var pieprasīt attiecīgi izsniegšanas tiesu iestādei vai izsniegšanas valstij noteiktā termiņā iesniegt tai papildu dokumentāciju vai informāciju, ko tā ir norādījusi.

(2) Valsts centrālā iestāde, ja tā uzskata, ka tai nav pietiekamas dokumentācijas vai informācijas, lai tā vai *High Court* (Augstā tiesa) varētu izpildīt tai ar šo likumu piešķirtās funkcijas, var pieprasīt attiecīgi izsniegšanas tiesu iestādei vai izsniegšanas valstij noteiktā termiņā iesniegt tai papildu dokumentāciju vai informāciju, ko tā ir norādījusi [..].”

Vācijas tiesības

- 9 Atbilstoši *Gerichtsverfassungsgesetz* (Likums par tiesu iekārtu, turpmāk tekstā – “*GVG*”) 146. pantam:

“Valsts prokuratūras amatpersonām ir jāpilda augstākstāvošo oficiālie norādījumi.”

- 10 *GVG* 147. pantā ir noteikts:

“Uzraudzības un vadības tiesības ir:

1. *Bundesminister der Justiz und für Verbraucherschutz* [(federālais tieslietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrs)] attiecībā uz federālo ģenerālprokuru un federālajiem prokuroriem;

2. *Landesjustizverwaltung* [(federālās zemes Tiesu administrācija)] attiecībā uz visām prokuratūras amatpersonām attiecīgajā federālajā zemē;

3. valsts prokuratūras augstākajai amatpersonai federālo zemju augstākajās tiesās un apgabaltiesām attiecībā uz visām prokuratūras amatpersonām attiecīgajā tiesas apgabalā.”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-508/18

- 11 OG ir Lietuvas pilsonis, kurš uzturas Īrijā. 2016. gada 13. maijā atbilstoši Lībekas apgabaltiesas prokuratūras izsniegtam Eiropas apcietināšanas orderim tika lūgta viņa nodošana kriminālvajāšanai par noziedzīgiem nodarījumiem, ko OG esot izdarījis 1995. gadā un ko minētā prokuratūra bija kvalificējusi kā “slepkavību un smagus miesas bojājumus”.
- 12 OG cēla prasību *High Court* (Augstā tiesa), apstrīdot šī Eiropas apcietināšanas ordera spēkā esamību, tostarp norādot, ka Lībekas prokuratūra nav “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 13 Šī apgalvojuma pamatojumam OG balstījās uz kāda Vācijas advokāta sagatavotu juridisko atzinumu, no kura tostarp izrietot, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām prokuratūrai neesot autonoma vai neatkarīga statusa, kā tas ir tiesas gadījumā, bet tā ietilpstot administratīvajā hierarhijā, kuras augšgalā ir tieslietu ministrs, un tādējādi pastāvēt politiskas iejaukšanās nodošanas procedūrās risks. Turklāt prokuratūra neesot tiesu iestāde, kuras kompetencē ir izdot rīkojumu par kādas personas aizturēšanu vai apcietināšanu, izņemot ārkārtējus gadījumus. Tikai tiesnesim vai tiesai esot šāda kompetence. Prokuratūrai turpretī esot kompetence izpildīt tiesneša vai tiesas pieņemtu valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, attiecīgā gadījumā izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi. Līdz ar to Eiropas apcietināšanas ordera attiecībā uz OG izsniegšanā neesot bijusi iesaistīta nekāda “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 14 Šādos apstākļos *High Court* (Augstā tiesa) ar Īrijas centrālās iestādes starpniecību vērsās Lībekas prokuratūrā, lai saņemtu papildu informāciju par OG norādītajiem apstākļiem saistībā ar šīs prokuratūras “tiesu iestādes” statusu, tostarp ņemot vērā 2016. gada 10. novembra spriedumu *Poltorak* (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858) un 2016. gada 10. novembra spriedumu *Özçelik* (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860).
- 15 2016. gada 8. decembrī Lībekas prokuratūra atbildēja uz šo lūgumu un norādīja, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām prokuratūra ir tāda pati krimināltiesību institūcija kā valsts tiesas un ka tā veic kriminālvajāšanu, kā arī piedalās kriminālprocesā. Tās uzdevums tostarp esot nodrošināt izmeklēšanas procedūras tiesiskumu, pareizību un pienācīgu norisi. Prokuratūra radot priekšnoteikumus tiesu varas īstenošanai un izpildot tiesas nolēmumus. Atšķirībā no tiesām, tai esot tiesības uzsākt izmeklēšanas procedūras.
- 16 Saistībā ar tās saikni ar *Schleswig-Holsteinischen Minister für Justiz* (Šlēsvigas–Holšteinas federālās zemes tieslietu ministrs, Vācija) Lībekas prokuratūra ir norādījusi, ka attiecīgajam ministram nav nekādu pilnvaru sniegt tai norādījumus. Saskaņā ar valsts tiesībām tikai *Staatsanwaltschaft beim Schleswig-Holsteinischen Oberlandesgericht* (Šlēsvigas–Holšteinas federālās zemes Augstākajai tiesai piesaistītais ģenerālprokurors, Vācija) (turpmāk tekstā – “ģenerālprokurors”), kurš ir šīs federālās zemes prokuratūras vadītājs, varot sniegt norādījumus *Leitenden Oberstaatsanwalt der Staatsanwaltschaft Lübeck* (Lībekas prokuratūras vecākais prokurors, Vācija). Turklāt pilnvaras sniegt norādījumus reglamentējot Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums un likumības princips, kas regulē kriminālprocesu, un šis princips pats izriet no tiesiskas valsts principa. Lai arī tieslietu ministrs attiecīgā gadījumā varētu izmantot “ārējas” pilnvaras sniegt norādījumus ģenerālprokuroram, tam būtu jāievēro šie principi. Tāpat, ja Šlēsvigas–Holšteinas federālās zemes tieslietu ministrs sniedz norādījumus ģenerālprokuroram, viņam ir jāinformē *Landtag* (federālās zemes parlaments, Vācija). Šajā gadījumā saistībā ar OG tieslietu ministrs neesot sniedzis nekādus norādījumus ģenerālprokuroram, nedz arī ģenerālprokurors ir sniedzis šādus norādījumus Lībekas prokuratūrai.

- 17 2017. gada 20. martā *High Court* (Augstā tiesa) noraidīja OG argumentu par to, ka Lībekas prokuratūra nav “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē. Par šo *High Court* (Augstā tiesa) spriedumu tika iesniegta apelācijas sūdzība *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija), kura apstiprināja minēto spriedumu.
- 18 Iesniedzējtiesa, *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija), atļāva pārsūdzēt *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa) spriedumu.
- 19 Ņemot vērā tās rīcībā esošos pierādījumus, iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai Lībekas prokuratūra atbilst neatkarības nosacījumam un nosacījumam par dalību tiesvedības īstenošanā krimināllietās, kuri izriet no Tiesas judikatūras saistībā ar 2016. gada 29. jūnija spriedumu *Kossowski* (C-486/14, EU:C:2016:483), 2016. gada 10. novembra spriedumu *Poltorak* (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858), 2016. gada 10. novembra spriedumu *Özçelik* (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860) un 2016. gada 10. novembra spriedumu *Kovalkovas* (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861), lai to varētu uzskatīt par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 20 Šīs tiesas ieskatā, ņemot vērā Vācijas prokuratūras institucionālo struktūru, Lībekas prokuratūra šķietami ir pakļauta izpildvarai un tās sniegtajiem norādījumiem. Līdz ar to iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai minētā prokuratūra atbilst šajā judikatūrā izstrādātajiem principiem un vai tās izskatāmajā lietā ir iespējams konstatēt minētās prokuratūras neatkarību, pamatojoties tikai uz to, ka izpildvara nav devusi nekādus rīkojumus vai norādījumus saistībā ar Eiropas apcietināšanas orderi, kas izsniegts attiecībā uz OG.
- 21 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka, lai arī prokuratūrai Vācijā ir būtiska loma tiesvedības īstenošanā, tās funkcijas atšķiras no tiesu vai tiesnešu funkcijām. Līdz ar to, pat pieņemot, ka nosacījums par neatkarību ir izpildīts, nav skaidrs, vai minētā prokuratūra atbilst nosacījumam par dalību tiesvedības īstenošanā, lai būtu iespējams to kvalificēt par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 22 Šādos apstākļos *Supreme Court* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai prokuratūras neatkarība no izpildvaras ir jānosaka saskaņā ar tās statusu attiecīgās valsts tiesību sistēmā? Ja nē, tad pamatojoties uz kādiem kritērijiem ir jānosaka neatkarība no izpildvaras?
- 2) Vai prokuratūra, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pakļauta iespējamai tiešai vai netiešai Tieslietu ministrijas vadībai vai tās norādījumiem, ir pietiekami neatkarīga no izpildvaras, lai to varētu uzskatīt par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē?
- 3) Ja tā ir, vai prokuratūrai ir arī jābūt funkcionāli neatkarīgai no izpildvaras un kādi ir kritēriji, pēc kuriem jānosaka funkcionālā neatkarība?
- 4) Vai prokuratūra, kura ir neatkarīga no izpildvaras un kuras pienākumos ietilpst vienīgi uzsākt un veikt izmeklēšanas un nodrošināt, ka šādas izmeklēšanas tiek veiktas objektīvi un tiesiski, uzrādīt apsūdzību, izpildīt tiesas lēmumus un veikt kriminālvajāšanu saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem, un kura neizsniedz valsts apcietināšanas orderus un nedrīkst pildīt tiesas funkcijas, ir “tiesu iestāde” atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punktam?
- 5) Vai Lībekas prokuratūra ir “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē?”

Lietā C-82/19 PPU

- 23 2018. gada 15. martā Cvikavas prokuratūra (Vācija) izsniedza Eiropas apcietināšanas orderi attiecībā uz Rumānijas pilsoni PI, lai panāktu viņa nodošanu kriminālvajāšanai par noziedzīgiem nodarījumiem, kas kvalificēti kā “organizēta vai bruņota laupīšana”. 2018. gada 12. septembrī *High Court* (Augstā tiesa) apstiprināja šī ordera izpildi. Pamatojoties uz minēto orderi, PI 2018. gada 15. oktobrī tika apcietināts un no tā laika atrodas apcietinājumā.
- 24 Iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka tā ir saskārusies ar tādu pašu problēmu kā tā, kuru lietā C-508/18 ir izvirzījusi *Supreme Court* (Augstākā tiesa).
- 25 PI apstrīdēja savu nodošanu, izpildot attiecībā uz viņu izsniegto Eiropas apcietināšanas orderi, norādot tostarp uz to, ka Cvikavas prokuratūra nav “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē, kas būtu kompetenta izsniegt šādu Eiropas apcietināšanas orderi.
- 26 Šī apgalvojuma pamatojumam PI atsaucās uz to pašu juridisko atzinumu, kas minēts šī sprieduma 13. punktā saistībā ar Lībekas prokuratūru, kā arī uz tā paša advokāta atzinumu saistībā ar Cvikavas prokuratūru.
- 27 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa ar Īrijas centrālās iestādes starpniecību vērsās Cvikavas prokuratūrā, lai saņemtu papildu informāciju par PI iesniegtajiem pierādījumiem saistībā ar šīs prokuratūras statusu.
- 28 2019. gada 24. janvāra atbildes ietvaros Cvikavas prokuratūra nosūtīja iesniedzējtiesai *Amtsgericht Zwickau* (Cvikavas pirmās instances tiesa, Vācija) pieņemto valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, uz kuru bija balstīts attiecībā uz PI izsniegtais Eiropas apcietināšanas orderis, un precizēja, ka šo pirmo minēto lēmumu par apcietinājuma piemērošanu ir pieņēmis neatkarīgs tiesnesis. Turklāt Cvikavas prokuratūra norādīja, ka tā atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punktam ir kompetentā iestāde Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanai.
- 29 Cvikavas prokuratūrā tika iesniegts jauns informācijas pieprasījums, lai noskaidrotu, vai tai ir tāda pati nostāja kā Lībekas prokuratūrai lietā C-508/18. 2019. gada 31. janvārī Cvikavas prokuratūra sniedza šādu atbildi:
- “Atbildot uz Jūsu 2019. gada 28. janvāra vēstuli, kurai Jūs bijāt pievienojuši Lībekas prokuratūras [(Vācija)] izsniegtos dokumentus, attiecībā uz prokurora statusu Vācijas Federatīvās Republikas tiesību sistēmā esam vienisprātis ar Lībekas prokuratūru. Mēs vēlētos piebilst, ka Cvikavas prokuratūras īstenotā aizdomās turētās personas kriminālvajāšana tiek veikta neatkarīgi un bez jebkādas politiskās iejaukšanās. Nedz [*Generalstaatsanwaltschaft Dresden* (Drēzdenes ģenerālprokurors, Vācija)], nedz [*Justizminister des Freistaats Sachsen* (Saksijas brīvvalsts tieslietu ministrs, Vācija)] nevienā brīdī nav snieguši jebkādas norādījumus.”
- 30 Šajā kontekstā *High Court* (Augstā tiesa), tāpat kā *Supreme Court* (Augstākā tiesa) lietā C-508/18, vēlas noskaidrot, kādi kritēriji valsts tiesai ir jāpiemēro, lai noteiktu, vai prokuratūra ir “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 31 Šādos apstākļos *High Court* (Augstā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai prokuratūras neatkarība no izpildvaras ir jānosaka saskaņā ar tās statusu attiecīgās valsts tiesību sistēmā? Ja nē, tad pamatojoties uz kādiem kritērijiem ir jānosaka neatkarība no izpildvaras?
- 2) Vai prokuratūra, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pakļauta iespējamai tiešai vai netiešai Tieslietu ministrijas vadībai vai tās norādījumiem, ir pietiekami neatkarīga no izpildvaras, lai to varētu uzskatīt par “tiesu iestādi” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē?

- 3) Ja tā ir, vai prokuratūrai ir arī jābūt funkcionāli neatkarīgai no izpildvaras un kādi ir kritēriji, pēc kuriem jānosaka funkcionālā neatkarība?
- 4) Vai prokuratūra, kura ir neatkarīga no izpildvaras un kuras pienākumos ietilpst vienīgi uzsākt un veikt izmeklēšanas un nodrošināt, ka šādas izmeklēšanas tiek veiktas objektīvi un tiesiski, uzrādīt apsūdzību, izpildīt tiesas lēmumus un veikt kriminālvajāšanu saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem, un kura neizsniedz valsts apcietināšanas orderus un nedrīkst pildīt tiesas funkcijas, ir “tiesu iestāde” atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punktam?
- 5) Vai Cvikavas prokuratūra ir tiesu iestāde Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē?”

Tiesvedība Tiesā

Lietā C-508/18

- 32 Iesniedzējtiesa lūdza izskatīt lietu C-508/18 paātrinātajā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. panta 1. punktu.
- 33 Šis lūgums ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 20. septembra rīkojumu lietā *Minister for Justice and Equality* (C-508/18 un C-509/18, nav publicēts, EU:C:2018:766) tika noraidīts.
- 34 Ar Tiesas priekšsēdētāja lēmumu lieta C-508/18 tika izskatīta prioritārā kārtā.

Lietā C-82/19 PPU

- 35 Iesniedzējtiesa lūdza piemērot lietā C-82/19 PPU steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, kas paredzēta Reglamenta 107. pantā.
- 36 Šī lūguma pamatojumam tā tostarp norādīja, ka PI šobrīd ir atņemta brīvība, gaidot viņa faktisko nodošanu Vācijas iestādēm.
- 37 Pirmkārt, ir jānorāda, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā lietā ir par Pamatlēmuma 2002/584, uz ko attiecas LESD trešās daļas V sadaļa par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, interpretāciju. Tādējādi attiecībā uz to var tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.
- 38 Otrkārt, saskaņā ar Tiesas judikatūru ir jāņem vērā apstāklis, ka personai, uz kuru attiecas pamatlieta, šobrīd ir atņemta brīvība un ka tās turpmāka atrašanās apcietinājumā ir atkarīga no strīda atrisinājuma pamatlietā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, 21. punkts un tajā minētā judikatūra). Atbilstoši iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem apcietinājums, kas ir piemērots PI, tika noteikts, izpildot attiecībā uz viņu izsniegto Eiropas apcietināšanas orderi.
- 39 Šajos apstākļos Tiesas ceturtā palāta 2019. gada 14. februārī pēc tiesneses referentes priekšlikuma, uzklusījusi ģenerālvokātu, nolēma apmierināt iesniedzējtiesas lūgumu par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-82/19 PPU.
- 40 Tā arī nolēma nodot šo lietu Tiesai, lai tā to iedalītu virspalātai.
- 41 Ņemot vērā saistību starp lietām C-508/18 un C-82/19 PPU, tās ir jāapvieno sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 42 Ar saviem attiecīgajiem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesas būtībā vēlas noskaidrot, vai jēdziens “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver dalībvalsts prokuratūras, kurām ir kompetence veikt kriminālvajāšanu un kuras ir pakļautības attiecībās ar kādu šīs dalībvalsts izpildvaras iestādi, kā, piemēram, tieslietu ministru, un kuras, pieņemot lēmumu par Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu, tieši vai netieši var tikt pakļautas konkrētiem tieslietu ministra rīkojumiem vai norādījumiem.
- 43 Vispirms ir jāatgādina, ka gan dalībvalstu savstarpējās uzticēšanās principam, gan arī savstarpējās atzišanas principam, kas pats ir balstīts uz šo dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, Savienības tiesībās ir fundamentāla nozīme, jo tie ļauj izveidot un uzturēt telpu bez iekšējām robežām. Konkrētāk, it īpaši attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ar savstarpējās uzticēšanās principu katrai no šīm valstīm ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Saistībā it īpaši ar Pamatlēmumu 2002/584 no tā 6. apsvēruma izriet, ka šajā pamatlēmumā paredzētais Eiropas apcietināšanas orderis ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā ir īstenots savstarpējās atzišanas princips.
- 45 Šis princips ir piemērojams atbilstoši šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktam, kurā ir ietverts noteikums, saskaņā ar kuru dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz iepriekš minēto principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem. Līdz ar to izpildes tiesu iestādes šādu orderi principā var atteikties izpildīt tikai atbilstoši šī paša pamatlēmuma 3., 4. un 4.a pantā izsmēloši uzskaitītajiem neizpildes pamatiem. Turklāt Eiropas apcietināšanas ordera izpilde var tikt pakārtota tikai vienam no minētā pamatlēmuma 5. pantā ierobežojoši paredzētajiem nosacījumiem. Tādējādi, tā kā Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, atteikums to izpildīt tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 41. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 46 Tomēr savstarpējās atzišanas princips paredz, ka tikai Eiropas apcietināšanas orderis Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 1. punkta izpratnē ir jāizpilda saskaņā ar tā noteikumiem. No minētā panta izriet, ka Eiropas apcietināšanas orderis ir “tiesas nolēmums”, un tam ir nepieciešams, lai to būtu izsniegusi “tiesu iestāde” šī pamatlēmuma 6. panta 1. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 10. novembris, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, 28. punkts, un 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 29. punkts).
- 47 Atbilstoši minētā pamatlēmuma 6. panta 1. punktam izsniegšanas tiesu iestāde ir izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestāde, kas ir kompetenta izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz šīs valsts tiesību aktiem.
- 48 Lai gan atbilstoši procesuālās autonomijas principam dalībvalstis saskaņā ar to valsts tiesību aktiem var izraudzīties “tiesu iestādi”, kurai ir kompetence izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, šī jēdziena nozīme un tvērums nevar tikt atstāti katras dalībvalsts vērtējumam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 10. novembris, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, 30. un 31. punkts, kā arī 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 31. un 32. punkts).

- 49 Minētajam jēdzienam ir jābūt autonomai un vienveidīgai interpretācijai visā Savienībā, un saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šāda interpretācija ir jāveic, ņemot vērā vienlaicīgi Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta tekstu, tā kontekstu un šī pamatlēmuma mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 10. novembris, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, 32. punkts, un 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 33. punkts).
- 50 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka minētajā tiesību normā ietvertais termins “tiesu iestāde” nav ierobežots ar to, ka ar to tiktu apzīmēti vienīgi dalībvalsts tiesneši vai tiesas, bet tas ļauj – plašākā nozīmē – ietvert iestādes, kas attiecīgajā dalībvalstī piedalās tiesvedības īstenošanā krimināllietās, tostarp atšķirībā no ministrijām vai policijas dienestiem, kuri ir daļa no izpildvaras (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 10. novembris, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, 33. un 35. punkts, kā arī 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 34. un 36. punkts).
- 51 No tā izriet, ka jēdziens “tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē var ietvert dalībvalsts iestādes, kas, lai gan ne vienmēr būdamas tiesneši vai tiesas, šajā dalībvalstī piedalās tiesvedības īstenošanā krimināllietās.
- 52 Šo interpretāciju apstiprina, pirmām kārtām, konteksts, kādā iekļaujas Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkts. Šajā ziņā ir jānorāda, ka šis pamatlēmums ir tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās instruments, kurš attiecas ne tikai uz krimināltiesu pieņemto galīgo nolēmumu savstarpējo atzīšanu, bet plašāk arī uz tādu nolēmumu savstarpējo atzīšanu, kurus dalībvalstu tiesu iestādes ir pieņēmušas kriminālprocesā, tostarp ar kriminālvajāšanu saistītajā šī procesa posmā.
- 53 Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās, kas bija paredzēta LES 31. pantā, kurš ir Pamatlēmuma 2002/584 juridiskais pamats, tostarp attiecās uz sadarbību starp dalībvalstu tiesu iestādēm gan saistībā ar procesu, gan nolēmumu izpildi.
- 54 Termins “process”, kurš ir interpretējams plaši, var ietvert kriminālprocesu kopumā, proti, pirmstiesas stadiju, pašu kriminālprocesu un krimināltiesas galīgā nolēmuma, kas pieņemts attiecībā uz personu, kura atzīta par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, izpildi.
- 55 Šo interpretāciju apstiprina LESD 82. panta 1. punkta d) apakšpunkts, ar kuru ir aizstāts LES 31. pants un kurā šobrīd ir precizēts, ka tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās attiecas uz dalībvalstu tiesu iestāžu un līdzvērtīgu iestāžu sadarbību saistībā ar kriminālprocesu un nolēmumu izpildi.
- 56 Otrām kārtām, iepriekš minēto interpretāciju apstiprina arī Pamatlēmuma 2002/584 mērķis, jo ar šo pamatlēmumu, kā tas izriet no tā 5. apsvēruma, ir paredzēts izveidot sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz tiesas nolēmumu brīvu apriti krimināllietās un attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.
- 57 Pamatlēmuma 2002/584 mērķis ir, ieviešot notiesāto vai par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu aizdomās turēto personu vienkāršotu un iedarbīgu nodošanas sistēmu, atvieglot un paātrināt tiesu sadarbību, lai veicinātu Savienībai noteiktā mērķa sasniegšanu – kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, pamatojoties uz augstu savstarpējo uzticību, kurai jāpastāv starp dalībvalstīm atbilstoši savstarpējās atzīšanas principam (spriedums, 2017. gada 22. decembris, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 Tādējādi, kā paredzēts šī pamatlēmuma 1. panta 1. punktā, Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanai var būt divi dažādi mērķi. Minētais apcietināšanas orderis var būt izsniegts, lai veiktu kriminālvajāšanu tā izsniegšanas dalībvalstī, vai arī, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli šajā pašā valstī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 21. oktobris, B., C-306/09, EU:C:2010:626, 49. punkts).

- 59 Līdz ar to, tā kā Eiropas apcietināšanas orderis veicina pirms sprieduma pieņemto tiesas nolēmumu, kas saistīti ar kriminālvajāšanas veikšanu, brīvu apriti, ir jāatzīst, ka iestādes, kas atbilstoši valsts tiesībām ir kompetentas pieņemt šādus nolēmumus, var būt iekļautas minētā pamatlēmuma piemērošanas jomā.
- 60 No šī sprieduma 50.–59. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka tāda iestāde kā prokuratūra, kurai ir kompetence kriminālprocesā veikt kriminālvajāšanu attiecībā uz personu, kas tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, lai sauktu to pie atbildības tiesā, ir uzskatāma par tādu, kas attiecīgajā dalībvalstī piedalās tiesvedības īstenošanā.
- 61 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka Vācijā prokuratūrām ir būtiska loma kriminālprocesā.
- 62 Šajā ziņā savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos Vācijas valdība ir norādījusi, ka saskaņā ar Vācijas tiesību normām, kas reglamentē kriminālprocesu, kriminālvajāšanas uzsākšana ir prokuratūru kompetencē un tādējādi tām vienīgajām ir kompetence uzsākt kriminālprocesu. Turklāt atbilstoši likumības principam minētajām prokuratūrām principā ir pienākums uzsākt izmeklēšanu attiecībā uz ikvienu personu, kura tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Līdz ar to no šīm norādēm izriet, ka minētajām prokuratūrām kriminālprocesā vispārīgi ir jārada priekšnoteikumi šīs dalībvalsts krimināltiesu tiesu varas īstenošanai.
- 63 Šādos apstākļos minētās prokuratūras var tikt uzskatītas par tādām, kas attiecīgajā dalībvalstī piedalās tiesvedības īstenošanā krimināllietās.
- 64 Otrkārt, atsaucoties uz prasību par tiesu neatkarību, iesniedzējtiesām ir šaubas par to, vai pamatlietā aplūkotās prokuratūras atbilst šai prasībai, jo tās ir daļa no hierarhiskas struktūras, kura ir atkarīga no attiecīgās federālās zemes tieslietu ministra un kurā šim ministram ir kontroles un vadības vai pat norādījumu sniegšanas pilnvaras attiecībā pret iestādēm, kuras, tāpat kā minētās prokuratūras, ir tam pakļautas.
- 65 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar Pamatlēmumu 2002/584 ir paredzēts izveidot vienkāršotu nodošanas sistēmu tieši starp tiesu iestādēm, aizstājot klasisko suverēnu valstu sadarbības sistēmu, kas ietver politiskas varas iesaistīšanos un vērtējumu, lai nodrošinātu tiesas nolēmumu krimināllietās brīvu apriti kopīgā brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 41. punkts).
- 66 Ja Eiropas apcietināšanas orderis tiek izsniegts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai, šai personai procedūras pirmajā stadijā jau ir bijušas procesuālās garantijas un pamattiesības, kuru aizsardzība izsniegšanas dalībvalsts tiesu iestādēm ir jānodrošina atbilstoši valsts tiesībām, tostarp, lai pieņemtu valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu (spriedums, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi*, C-241/15, EU:C:2016:385, 55. punkts).
- 67 Tādējādi Eiropas apcietināšanas ordera sistēma ietver divu līmeņu aizsardzību attiecībā uz pieprasītās personas procesuālajām tiesībām un pamattiesībām, jo pirmajā līmenī – tāda valsts tiesas nolēmuma kā valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu pieņemšanas brīdī – paredzētajai aizsardzībai tiek pievienota aizsardzība, kas jānodrošina otrajā līmenī – izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi, un tas attiecīgā gadījumā var notikt ļoti drīz pēc minētā valsts tiesas nolēmuma pieņemšanas (spriedums, 2016. gada 1. jūnijs, *Bob-Dogi*, C-241/15, EU:C:2016:385, 56. punkts).
- 68 Saistībā ar pasākumu, kurš tāpat kā Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšana var ietekmēt attiecīgās personas tiesības uz brīvību, kas paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. pantā, šī aizsardzība nozīmē, ka lēmums, kas atbilst prasībām, kuras ir raksturīgas efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā, ir jāpieņem vismaz vienā no diviem minētās aizsardzības līmeņiem.

- 69 No tā izriet – ja izsniegšanas dalībvalsts tiesībās kompetence izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi ir paredzēta iestādei, kura, lai gan piedalās tiesvedības īstenošanā šajā dalībvalstī, tomēr nav tiesnesis vai tiesa, tādām valsts tiesas nolēmumam kā valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, uz kuru ir balstīts Eiropas apcietināšanas orderis, savukārt ir jāatbilst minētajām prasībām.
- 70 Šo prasību izpilde tādējādi ļauj garantēt izpildes tiesu iestādei, ka lēmuma izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi kriminālvajāšanas veikšanas nolūkā pamatā ir bijusi valsts procedūra, uz kuru ir attiecināma pārbaude tiesā, un ka personai, attiecībā uz kuru ir ticis pieņemts minētais valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, ir bijušas visas garantijas saistībā ar šāda veida lēmumu pieņemšanu, tostarp garantijas, kas izriet no Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktā minētajām pamattiesībām un tiesību pamatprincipiem.
- 71 Otrais attiecīgās personas tiesību aizsardzības līmenis, kurš minēts šī sprieduma 67. punktā, ietver to, ka tiesu iestāde, kam atbilstoši valsts tiesībām ir kompetence izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, it īpaši pārbauda, vai ir ievēroti šīs izsniegšanas nosacījumi, un izvērtē, vai, ņemot vērā katras lietas apstākļus, minētā izsniegšana ir samērīgs pasākums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 47. punkts).
- 72 Tieši Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punktā minētajai “izsniegšanas tiesu iestādei”, proti, iestādei, kura *in fine* pieņem lēmumu izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, ir jānodrošina šis otrais aizsardzības līmenis, arī tad, ja minētais Eiropas apcietināšanas orderis ir balstīts uz valsts lēmumu, kuru ir pieņēmis tiesnesis vai tiesa.
- 73 Līdz ar to “izsniegšanas tiesu iestādei” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē ir jāspēj objektīvi izpildīt šo funkciju, ņemot vērā visus apsūdzēšos un attaisnojošos pierādījumus un nepastāvot riskam, ka tās lēmumpieņemšanas pilnvaras varētu tikt pakārtotas ārējiem rīkojumiem vai norādījumiem, tostarp no izpildvaras, tā, lai nebūtu nekādu šaubu par to, ka lēmums izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi ir jāpieņem šai iestādei, nevis galu galā – minētajai izpildvarai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 42. punkts).
- 74 Tādēļ izsniegšanas tiesu iestādei ir jāvar sniegt izpildes tiesu iestādei pārliedību, ka, ņemot vērā izsniegšanas dalībvalsts tiesību sistēmā sniegtās garantijas, tā, īstenojot savas ar Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu saistītās funkcijas, rīkojas neatkarīgi. Šī neatkarība prasa, lai pastāvētu normatīvi un organizatoriski noteikumi, ar kuriem būtu iespējams nodrošināt, ka izsniegšanas tiesu iestādei, pieņemot lēmumu par šāda aresta ordera izsniegšanu, nav nekāda riska tikt pakļautai tostarp konkrētiem izpildvaras norādījumiem.
- 75 Turklāt, ja izsniegšanas dalībvalsts tiesībās kompetence izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi ir paredzēta iestādei, kura, lai gan piedalās tiesvedības īstenošanā šajā dalībvalstī, tomēr pati nav tiesu iestāde, minētajā dalībvalstī ir jāpastāv iespējai celt prasību par lēmumu izsniegt šādu aresta orderi, tostarp par šāda lēmuma samērīgumu, kura pilnībā atbilst efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā raksturīgajām prasībām.
- 76 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmumos ietvertajām norādēm, kuras tiesas sēdē Tiesā ir apstiprinājusi arī Vācijas valdība, protams, izriet, ka Vācijas prokuratūrām ir pienākums ievērot objektivitāti un tām ir jāveic izmeklēšana ne tikai par apsūdzēšiem, bet arī par attaisnojošiem pierādījumiem. Tomēr saskaņā ar minētajām norādēm un GVG 146. un 147. pantu tieslietu ministram ir “ārējas” pilnvaras sniegt norādījumus šīm prokuratūrām.
- 77 Kā tiesas sēdē Tiesā apstiprināja minētā valdība, šīs pilnvaras sniegt norādījumus piešķir minētajam ministram iespēju tieši ietekmēt prokuratūras lēmumu izsniegt vai attiecīgā gadījumā neizsniegt Eiropas apcietināšanas orderi. Minētā valdība precizēja, ka šīs pilnvaras sniegt norādījumus it īpaši var tikt izmantotas posmā, kad tiek izvērtēts Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas samērīgums.

- 78 Protams, ir jānorāda, kā ir apgalvojusi Vācijas valdība, ka Vācijas tiesībās ir paredzētas garantijas, kas ļauj ierobežot pilnvaras sniegt norādījumus, kuras tieslietu ministram ir attiecībā uz prokuratūru, un tādēļ situācijas, kad šīs pilnvaras varētu tikt izmantotas, esot ļoti reti sastopamas.
- 79 Tādējādi, pirmkārt, šī valdība ir norādījusi, ka prokuratūras darbībai piemērojamais likumības princips ļauj nodrošināt, ka iespējamie konkrētie norādījumi, kurus tā varētu saņemt no tieslietu ministra, katrā ziņā nevar pārsniegt likuma un tiesību robežas. Šlēsvigas–Holšteinas un Saksijas federālo zemju prokuratūru darbinieki turklāt esot ierēdņi, kas nevar tikt atsaukti no amata tikai kāda norādījuma neizpildes dēļ. Otrkārt, minētā valdība ir norādījusi, ka Šlēsvigas–Holšteinas federālajā zemē prokuratūrām sniegtajiem ministra norādījumiem ir jābūt formulētiem rakstveidā un tiem ir jābūt paziņotiem arī federālās zemes parlamenta prezidentam. Saksijas federālajā zemē šīs federālās zemes valdības koalīcijas līgumā esot paredzēts, ka šī līguma darbības laikā noteiktos atsevišķos gadījumos tieslietu ministra tiesības sniegt norādījumus vairs netiks izmantotas.
- 80 Tomēr ir jākonstatē, ka šādas garantijas, pat ja apstiprinātos to esamība, katrā ziņā neļauj pilnībā izslēgt, ka tādas prokuratūras lēmums kā pamatlietās izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi konkrētā gadījumā varētu tikt pakārtots attiecīgās federālās zemes tieslietu ministra norādījumiem.
- 81 Vispirms, lai arī atbilstoši likumības principam ministra norādījumi, kas ir acīmredzami nelikumīgi, attiecīgajai prokuratūrai principā nav jāievēro, ir jānorāda, kā izriet no šī sprieduma 76. punkta, ka šī ministra pilnvaras sniegt norādījumus ir atzītas GVG un tajā nav precizēts, ar kādiem nosacījumiem šīs pilnvaras var tikt izmantotas. Līdz ar to šī principa esamība pati par sevi nevar novērst to, ka kādas federālās zemes tieslietu ministrs varētu ietekmēt šīs federālās zemes prokuratūru rīcības brīvību, tām pieņemot lēmumu par Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu, un to tiesas sēdē Tiesā apstiprināja arī Vācijas valdība.
- 82 Turpinājumā, lai arī dažās federālajās zemēs, kā, piemēram, Šlēsvigas–Holšteinas federālajā zemē, ministra norādījumiem ir jābūt sniegtiem rakstveidā, tomēr, kā uzsvērts iepriekšējā šī sprieduma punktā, tas nenozīmē, ka šo norādījumu sniegšana ir atļauta atbilstoši GVG. Tāpat no tiesas sēdē Tiesā notikušajām debatēm izriet, ka, ņemot vērā vispārīgo minētā likuma formulējumu, katrā ziņā nevar izslēgt, ka šie norādījumi var būt sniegti mutvārdos.
- 83 Visbeidzot, runājot par Saksijas federālo zemi, lai arī šobrīd izpildvara ir nolēmusi atsevišķos konkrētos gadījumos neizmantojot tiesības sniegt norādījumus, ir jākonstatē, ka šī garantija šķietami neaptver pilnīgi visus gadījumus. Katrā ziņā minētā garantija nav ietverta likumā, un tādēļ nevar izslēgt, ka nākotnē šī situācija ar politisku lēmumu varētu tikt izmainīta.
- 84 Kā norādīts šī sprieduma 73. punktā, risks, ka izpildvara kādā konkrētā gadījumā varētu izmantot šādu ietekmi uz prokuratūru, neļauj nodrošināt to, ka, veicot ar Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu saistītās funkcijas, šī prokuratūra atbilst šī sprieduma 74. punktā minētajām garantijām.
- 85 Šo apsvērumu nevar atspēkot tas, kā tiesas sēdē Tiesā ir norādījusi Vācijas valdība, ka tādu prokuratūru kā pamatlietās aplūkotās lēmumus izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi attiecīgā persona var apstrīdēt kompetentajās Vācijas tiesās.
- 86 Runājot par šīs valdības sniegtajām norādēm, nav konstatējams, ka šī tiesību aizsardzības līdzekļa esamība pati par sevi varētu nodrošināt prokuratūras pret risku, ka tieslietu ministrs varētu sniegt konkrētus norādījumus saistībā ar prokuratūru lēmumiem izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi.
- 87 Lai arī šāds tiesību aizsardzības līdzeklis ļauj nodrošināt, ka uz prokuratūras uzdevumu veikšanu ir attiecināma iespēja veikt *a posteriori* pārbaudi tiesā, Vācijas likumā tieslietu ministram katrā ziņā vēl aizvien ir atļauts sniegt iespējamus konkrētus norādījumus prokuratūrām, kad tās izsniedz Eiropas apcietināšanas orderi.

- 88 No iepriekš minētā izriet, ka, tā kā pamatlietā aplūkotajām prokuratūrām pastāv risks, ka izpildvara var ietekmēt to lēmumu izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, šīs prokuratūras neatbilst vienai no prasībām, kurai ir jābūt izpildītai, lai tās varētu kvalificēt par “izsniegšanas tiesu iestādi” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē, proti, sniegt garantiju, ka tās, izsniedzot šādu aresta orderi, rīkojas neatkarīgi.
- 89 Šajā gadījumā šī sprieduma 73. punktā norādīto iemeslu dēļ nav nozīmes tam, ka, izsniedzot pamatlietā aplūkotos Eiropas aresta orderus, Libekas un Cvikavas prokuratūras nav saņēmušas nekādus konkrētus norādījumus no attiecīgo federālo zemju tieslietu ministriem.
- 90 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka jēdziens “izsniegšanas tiesu iestāde” Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neietver dalībvalsts prokuratūras, kurām pastāv risks, ka tās tieši vai netieši varētu tikt pakļautas izpildvaras, piemēram, tieslietu ministra, konkrētiem rīkojumiem vai norādījumiem, tām pieņemot lēmumu par Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 91 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesos, kurus izskata iesniedzējtiesas, un tās lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Lietas C-508/18 un C-82/19 PPU apvienot sprieduma taisīšanai.

2) Jēdziens “izsniegšanas tiesu iestāde” Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris), 6. panta 1. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neietver dalībvalsts prokuratūras, kurām pastāv risks, ka tās tieši vai netieši varētu tikt pakļautas izpildvaras, piemēram, tieslietu ministra, konkrētiem rīkojumiem vai norādījumiem, tām pieņemot lēmumu par Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu.

[Paraksti]